

Puccini: La bohème (***)

Foto Morten de Boer

Klassiek. Regie: Waut Koeken. Philharmonie Zuidnederland o.l.v. Karel Deseure. 21/5, Parktheater, Eindhoven. Tournee t/m 5/7.

Opera Zuid geeft z'n verse kijk op La bohème terwijl het een bom ontving uit Den Haag. Gelukkig staat er een held in de orkestbak. Dirigent Karel Deseure kneedt de noten tot een gloeiend goedje: Puccini zonder pathos.

GUIDO VAN OORSCHOT

Dat kunstenaars op een houtje bijten, is een wijsheid van alle tijden. Neem de vier vrienden die rond 1830 hokken op een Parijse zolder. Een dichter, een schilder, een muzikant en een filosoof: als het meezit hebben ze een schnabbel, maar vaker stoken ze met hun kunstwerken de kachel op.

Dit armlastige artiestenvolk kreeg in 1896 pregnant gestalte in Giacomo Puccini's muziekdrama La bohème. Opera Zuid geeft zijn verse kijk uitgerekend in de week dat de Raad voor Cultuur een bom heeft geplaatst onder het gezelschap. Naar Maastricht vloeit vanaf 2017 niet langer rijksgeld - tenzij het artistieke niveau wordt opgekrikt.

Met die alarmistische toon in het achterhoofd, valt de Bohème-première in het Eindhovense Parktheater allerminst tegen. Natuurlijk, met zijn lauwe regie wint

Waut Koeken geen operaprijs. Kwam de Vlaming eerder bij Opera Zuid amusant voor de dag met Offenbachs operette Barbe-Bleue, in La bohème blaast hij amper leven.

Benauwd oogt het kunstenaarsatelier waarmee de opera opent. Onverkochte schilderijen tonen het publiek hun rug. Het kleine speelvlak dat overblijft, vereist van de solisten een acterende virtuositeit die Koeken zelden losmaakt. Een akte later verzuipt een uitbundig cafétafereel in z'n eigen drukte.

Toegegeven, Koeken boft niet met de sopranen. Alleen op volle sterkte overtuigt Mimì, de bloemenborduurster die in Eindhoven dubbel lijdt: aan een fatale tuberculose en onder het hoekige acteren van Héloïse Koempgen-Bramy. Haar vriendin, de flirterige Musetta, onderneemt haar verleidingswerk met de dunne stembanden van Anna Emelianova. Het vocale karakter in deze voorstelling komt van de mannen, zoals Rodolfo, de poëet die bij monde van Adriano Graziani potent en gevoelig zingt.

Maar de ware held staat in de orkestbak. Dirigent Karel Deseure vormt de Philharmonie Zuid om tot een kamerorkest dat naar wens versnelt, vertraagt of verkleurt. De Vlaming kneedt de noten tot een doorzichtig, op de juiste momenten gloeiend goedje. Puccini zonder pathos - een verademing.

Zo pittoresk is de regie trouwens niet, of de schoolse dronkenmansloopjes monden uit in een sterk slotbeeld. Het licht schijnt zomers, het atelier oogt ruim, de kachel is verdwenen. Rodolfo maakt zijn manuscripten op een andere manier nuttig: als behang. Wanneer Mimì sterft, lichten de vellen op. De vrienden proberen de regels lezen, maar de poëzie troost niet. Het is de wrange boodschap

van Waut Koeken: het leven is wankel en kunst helpt ook al niet.